

DE GEMEENTE- WAPENS van Nibbixwoud, Wadway en Wognum

De gemeentewapens van Nibbixwoud en Wognum bestaan niet meer. Per 1 januari 1979 werden deze gemeenten opgeheven en werd er een nieuwe gemeente gevormd. Het gemeentewapen van de nieuwe gemeente Wognum (met elementen van de oude wapens) bestaat inmiddels ook niet meer als gevolg van de fusie naar de nieuwe gemeente Medemblik op 1 januari 2007. Hoogste tijd dus om eens stil te staan bij de oude gemeentewapens.

Inleiding

Het gebruik van wapens van steden en dorpen ontstaat pas op uitgebreidere schaal in de 13e eeuw. Vóór die tijd was het niet ongebruikelijk dat officiële stukken van overheidsinstanties voorzien werden van lakzegels, met daarop een voorstelling van de betreffende overheidsinstantie (waaruit later ook verschillende stads- en gemeentewapens zijn ontstaan), dit om de echtheid van het betreffende stuk te waarborgen. Uit de 12e eeuw zijn verschillende van dit soort zegels bekend.

Het gebruik van wapens, in meer algemene zin, is in de middeleeuwen ontstaan. Men had er behoefte aan om tijdens oorlog en veldslagen herkenbaar te zijn. Hiervoor had men verschillende mogelijkheden:

- a. door een duidelijke kleur kleding van de soldaten en de ridders;
- b. door het voeren van gekleurde banieren en wimpels (door de vaandrig/vandeldrager);
- c. door op het schild van de ridders een herkenbare afbeelding te plaatsen.

Veelal werden hiervoor de kleuren en afbeeldingen gebruikt van de familiewapens van de adellijke personen, die ten strijde trokken.

Dat deze banieren en wimpels ook in onze regio belangrijk waren weten we onder meer uit de kroniek van Velius. Hij beschrijft daarin het beleg van Hoorn in 1426 door de volgelingen van Jacoba van Beieren (dus ook door Wognumers).

Hoorn, gesteund door Jan de Viliers en Jan de Bastaard met 300 Picardiërs (voorzien van handbogen) en veel burgers uit Amsterdam, wisten echter

het beleg te breken. Kapitein Willem Nagel sneuvelde en met hem veel van de dapperste krijgsvolk. Men sloeg op de vlucht, onder meer richting Wognum. In de achtervolging werden velen langs het Keern en de Hoornseweg alsnog gedood.

“Ook werden bijna alle banieren en wimpels over- overd, met name de stadsbanieren van Alkmaar, die als overwinningsteken in de Grote Kerk (van Hoorn) werden opgehangen. Daar bleven ze tot 1482, toen de Alkmaarders ze weer mee naar huis namen.”

Ook in de ‘Westfriese Rechtsgeschiedenis’ door dr. A. de Goede, wordt beschreven hoe ‘het vaandel’ van het ambacht door de signifer (vaandeldrager) bij officiële rechtsplegingen rond 1289 gebruikt en ingezet moest worden.

“Het vaandel werd in onze Friese streken bijvoorbeeld gevoerd, als er een huis van een moordenaar afgebrand werd. Werd het huis, zonder dat het ambachtsvaandel erbij was, afgestookt dan was dat onrechtmatig en werd het delict ‘moordbrand’ gepleegd. De taak van de vaandeldrager was belangrijk. In 1289 zien we dat de vaandeldrager gevolmachtigd werd over een capitulatie te onderhandelen.”

Kleuren, banieren en schildwapens kregen in de loop der tijd een steeds algemener gebruik. De ongeletterdheid van het grootste deel van de bevolking speelde daarin eveneens een rol. Maar ook de toenemende behoefte om macht en representatie in een wapen tot uitdrukking te brengen, heeft de toepassing aanzienlijk verbreed. Naast adellijke families en de ridderstand zien we al snel allerlei overheidsinstanties tot het gebruik van wapen en vlaggen overgaan. Ook de kerkelijke overheid en de kloosters hebben dit veelvuldig toegepast.

Belangrijk zijn, macht bezitten, rijkdom uitstralen en representatief zijn, werden op vele niveaus in de wapens tot uitdrukking gebracht.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat al dit heraldisch machtsvertoon als gevolg van de Franse Revolutie tussen 1795 en 1806 (Bataafse Republiek) werd afgeschaft (‘vrijheid, gelijkheid en broeder-

schap’).

Koning Willem I stelde dit Franse besluit echter al weer snel buiten werking en bij soeverein besluit in 1814 werd een Hoge Raad van Adel ingesteld, die werd belast met adelszaken en wapenaangelegenheden. Aan het oude systeem van rangen en standen werd nog steeds gehecht, vooral door de belanghebbers!

1 HET WAPEN VAN WOGNUM

De afbeeldingen in het gemeentewapen van Wognum

De afbeeldingen in het gemeentewapen zijn overbekend: de boom die aan weerszijden wordt geflankeerd door twee klimmende leeuwen.

Maar welke uitleg kunnen we geven aan dit wapen?

De boom

De boom is een veel voorkomend symbool in de gemeentewapens, en zeer specifiek voor Noord-Holland. West-Friesland kende tot 1289 geen feodaal bestuur. De kerstening en ontginning van West-Friesland was hoofdzakelijk georiënteerd op Friesland en de Friese kloosters. Het is dan ook verklaarbaar dat het oud Friese recht ook in deze regio zijn intrede deed. In dit Friese recht speelde de boom een belangrijke rol, als vergaderplaats waar afspraken gemaakt werden, waar wetten en keuren werden gemaakt en waar recht gesproken werd. Zo kennen we vanaf 1156 uit Friese geschriften het bestaan van de Upstalboom op een oude grafheuvel in Aurich, waar de heersers over de zogenoemde ‘zeelanden’ bijeen kwamen en allerlei bestuurlijke afspraken maakten. Tijdens bijeenkomsten van het Upstaals Verbond, zo zegt de kroniek van Emo en Menko, kwam men met alle Friese zeelanden bijeen (waaronder West-Friesland) in een Friese landdag. Daar werden bijvoorbeeld in 1216 de Upstalboomse wetten vastgesteld en in gezegelde oorkonden vastgelegd. Deze bijeenkomsten zijn ook nog bekend uit 1323, 1324 en 1327 om de Hollandse graaf te bestrijden.

De boom was doorgaans een eikenboom of lindeboom. Deze stond dus steeds voor eenheid, bestuur en rechtspraak. Als zodanig is de boom in het gemeentewapen van Wognum daar een exponent van. In West-Friesland vinden we de dorre boom onder meer terug in de gemeente(dorps)wapens van: Westwoud, Oosterblokker, Westerblokker, Blokker, Binnenwijzend, Midwoud, Schellinkhout, Opmeer, Venhuizen, Sijbekarspel en Benningbroek (alle een dorre boom zonder bladeren).

De groene boom zien we o.a. in de wapens van Wognum, Hauwert, Hoogwoud, Bovenkarspel en

Oudst bekende afbeelding van de Upstalboom door C.B. Meyer (1790) in Aurich, Friesland. Bron: Wikipedia.

Grootebroek, maar ook in Terschelling, Graft en Schellingwoude.

De leeuwen

De leeuwen in het gemeentewapen zijn zeer waarschijnlijk terug te voeren op het familiewapen van de graven van Holland (huis van Henegouwen). Voor het eerst vinden we een afbeelding van dit wapen in 1198 van de Hollandse graaf Willem III. De tweede afbeelding stamt uit 1205 en komt voor op een zegel van zijn broer Willem I, die aan het hof in Schotland is opgevoed. De latere graven van Holland zullen dit wapen blijven dragen.

Overigens wordt ervan uitgegaan dat dit familiewapen afkomstig is uit Schotland, van de overgrootmoeder van Floris: Ada van Schotland, gehuwd met Floris III. Het wapen werd daar destijds ingevoerd door koning William de Lion.

De ouderdom van het gemeentewapen van Wognum.

Het feit dat de leeuw in het wapen is terug te voeren op de graven van Holland geeft al een behoorlijke indicatie over de ouderdom van het gemeentewapen van Wognum. De graven van Holland krijgen in West-Friesland pas vaste voet aan de grond in 1289, met de verovering van dit gebied en het vredesverdrag met het Houtwoudinger Ambacht op 21 maart 1289.

Aangenomen moet worden dat de bezetting van West-Friesland in geen enkel opzicht een reden geweest kan zijn voor het toenmalige bestuur van de banne Wognum om de bezetter daarvoor te ‘eren’ met de opname van de leeuw in het gemeentewapen. Sterker nog, met de invoering van het Landrecht in 1310, werden de bestuurlijke verhoudingen nogal aangepast en werden de oude (Friese) bevoegdheden en vrijheden ingeperkt. De oude Westfrieze Warf

werd vervangen door het 'baljuwgericht', waarmee de rechtspraak in belangrijke zaken in handen van de graaf kwam. Ook de benoeming van de schout binnen de bannen (dorpen) werd een grafelijke aangelegenheid. Het nieuwe feodale grafelijke stelsel werd met tegenzin en gemor aanvaard. Dit viel West-Friesland zwaar, temeer daar de schouten en de baljuws (tevens dijkgraaf) in hun ambten verregaande mogelijkheden zagen om zichzelf te verrijken. Daarbij nam men het niet al te nauw met het recht en werd het oude en vertrouwde recht vaak met voeten getreden.

Dit leidde in de veertiende eeuw tot een lange reeks van klachten bij de graven, die uiteindelijk wel in moesten zien dat het nieuwe systeem in deze regio niet werkte en uitermate moeizaam geaccepteerd werd. Ook de aangebrachte veranderingen in de handvesten van Margaretha van Beieren, gravin van Henegouwen, Holland en Zeeland, van 24 augustus 1346 en van hertog Albrecht van 19 april 1396 hebben uiteindelijk niet tot de gewenste verbeteringen geleid. Daarbij was er al een tweedeling ontstaan in de bevoegdheden door de verleende stadsrechten aan Medemblik (1289), Enkhuizen (1355), Hoorn (1357) en Broec in 1364. Deze steden hadden tegen betaling van aanzienlijke sommen geld stadsrechten gekregen en daarmee grote bestuurlijke bevoegdheden op lokaal niveau, en tevens eigen rechtspraak.

Rond 1400 was dus het einde van het feodale bestaan van de baljuwschappen wel in zicht. Bij handvest van 2 februari 1414 van Willem van Beieren werd het verfoeide Ooster-baljuwschap van Medemblik opgeheven, en kwam de grootschalige stadsrechtverlening vanaf 1402 (uiteraard tegen forse betaling) goed op gang met de vorming van de Stede Schellinkhout. In 1414 werd eveneens de Stede Wognum gevormd, bestaande uit de bannen Wognum, Hauerwert, Wadway en Nieuwe Bokswoude (Nibbixwoud). Met het stadsrecht werd de gemeenteraad weer een gekozen instituut door en uit de eigen bevolking (de rijkere bovenlaag). Ook de schepenen, belast met de locale rechtspraak, werden weer door en uit de eigen bevolking gekozen. Wel hield de graaf de benoeming van de schout nog aan zichzelf, maar dat leidde niet langer tot grootschalige problemen.

Het verkrijgen van deze stedelijke rechten zal dus vermoedelijk het vroegste tijdstip zijn waarop het gemeentewapen van Wognum kan zijn ontstaan. Daarmee eindigde immers het zo zwaar bekritiseerde feodale rechtssysteem na ruim 100 jaar, en kreeg men de plaatselijke rechtspraak door de eigen bevolking weer terug. Daarmee is tevens de veel voorkomende 'boom' in verschillende West-Friese

gemeentewapens te verklaren. De boom stond hier immers van oudsher symbool voor de nog steeds voortlevende goede herinnering aan het oude Friese recht onder de Upstaalse boom.

Het gemeentewapen van Wognum zal dus op zijn vroegst in 1414 zijn ontstaan.

Vervolgens kunnen we vaststellen dat Wognum zijn stedelijke rechten in 1426 heeft verloren. De bannen werden als strafmaatregel onder het poortrecht van de stad Hoorn gebracht en ook de rechtspraak ging daarmee grotendeels over naar de schepenen van Hoorn. Het moet uitgesloten worden geacht dat Wognum in deze periode van poortrecht met Hoorn nog een eigen gemeentewapen heeft kunnen invoeren. Daarmee kunnen we het ontstaan van het gemeentewapen van Wognum in de periode tussen 1426 en 1795 uitsluiten. Immers de eigen rechtspraak (de boom) was verdwenen (naar Hoorn), en het ontnemen van zijn stedelijke rechten door de graaf, zal hem zeker geen grafelijke leeuw in het gemeentewapen hebben kunnen opleveren.

Het gemeentewapen van Wognum moet dus vóór 1426 zijn ontstaan.

Daarmee hebben we de periode van het ontstaan van het gemeentewapen op basis van de daarin voorkomende voorstellingen, kunnen begrenzen tussen de jaren 1414 en 1426. Een bevestiging van deze benadering vinden we terug in het archief van de Hoge Raad van Adel in Den Haag. Hier berust een gipsafdruk van een zegel van het wapen van Wognum uit het jaar 1426, afkomstig van een onbekend gezegeld stuk in de Rijksarchieven in Den Haag. Wellicht gaat het hier om het stuk uit 1426 waarbij Philips een boete oplegt van 2000 kronen aan de stede Wognum, omdat men Jacoba van Beieren gesteund heeft in haar strijd. Het is dus zeer aannemelijk dat het gemeentewapen van Wognum in 1414 is ontstaan na de verlening van de stedelijke rechten.

Gipsafdruk van een zegel uit 1426, met daarop het wapen van de banne Wognum (boom met twee klimmende leeuwen). Bron: Hoge Raad van Adel, Den Haag.

Waar vinden we het gemeentewapen terug?

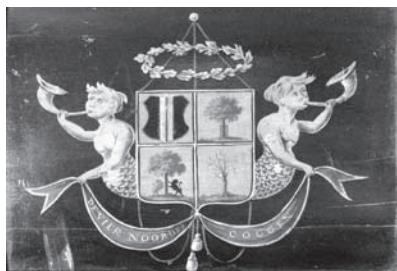
De zoektocht naar afbeeldingen van het gemeentewapen van Wognum, heeft in ieder geval geleid tot een aangename zwerftocht door heel West-Friesland. We komen het gemeentewapen in een veelheid van verschijningsvormen tegen op gebruikelijke en onverwachte plekken en locaties. Met name in glas-in-loodramen van verschillende kerken in West-Friesland en Waterland komen we het tegen (o.a. Hoorn, Medemblik en Oosthuizen). Een aantal minder bekende voorbeelden worden hieronder vermeld:

- Binnen het dorp Wognum:

1. Het gemeentewapen in de koperen doopboog van de NH kerk aan de Raadhuisstraat te Wognum met het jaartal 1774.
2. Het gemeentewapen boven de (monumentale) zijdeur van de boerderij Kerkstraat 27, met de vermelding van het jaartal 1643.
3. Het gemeentewapen in de overhuiving van de notabelenbanken in de NH kerk in Wognum (plaats van burgemeester Claas Pereboom) van rond 1810.

- Als onderdeel van het wapen van het Ambacht voor West-Friesland, genaamd de Vier Noorder Koggen:

1. Een schilderij met het wapen van de Vier Noorder Koggen (Edam) uit 1800.
2. Het glas-in-loodraam in de Bonifaciuskerk te Medemblik uit 1672.

Schilderij met het wapen van de Vier Noorder Koggen.

Doopboog in de NH kerk, Wognum.

Deur Kerkstraat 27, Wognum.

Luifel in de NH kerk, Wognum.

3. Het wapenbord van de Vier Noorder Koggen boven de deur van het pand Nieuwstraat 26 in Medemblik uit 1613.

4. De afbeelding van het wapen van Woggelem op de documentenkist in het waterschapshuis in Hoorn uit 1587.

- Bij de Hoge Raad van Adel in Den Haag:

1. De aanvraag om registratie van het gemeentewapen door burgemeester Claas Pereboom op 25 maart 1816.
2. Bevestiging van het wapen op 26 juni 1816.
3. Koninklijk besluit van 21 januari 1964, nummer 18, waarbij de kleuren van het gemeentewapen werden aangepast, en het wapen van een kroon werd voorzien.
4. Koninklijk besluit van 8 februari 1980, nummer 17, waarbij het wapen van de voormalige gemeente Wognum werd aangevuld met het wapen van de voormalige gemeente Nibbixwoud (3 baarzen).

Het wapen dat werd gebruikt tot 1811 uit de brief van 25 maart 1816, met het verzoek tot registratie bij de Hoge Raad van Adel.

Het aangevulde gemeentewapen tot en met 2006.

Documentenkist uit 1587.

Het laatste gemeentewapen van Wognum tot en met 1978.

Sticker met het gemeentewapen van Wognum tot en met 2006.

2. HET GEMEENTEWAPEN VAN DE GEMEENTE NIBBIXWOUD

De zoektocht naar de ouderdom en herkomst van het gemeentewapen van Nibbixwoud lijkt voornamelijk niet geëindigd. Echte zekerheid over de herkomst en ouderdom van het wapen van Nibbixwoud heb ik nog niet kunnen krijgen.

Zoals het er nu uitziet zal het wapen van Nibbixwoud waarschijnlijk ontstaan zijn rond 1814. Hiervoor kunnen de volgende redenen worden aangevoerd:

a. Van 1414 tot 1426 was Nibbixwoud een onderdeel

van de stede Wognum, en de stede Wognum beschikte al over een gemeentewapen, zoals we hiervoor gezien hebben.

b. Het was beslist niet ongebruikelijk dat afzonderlijke dorpen niettemin over een eigen wapen beschikten, echter van het dorp Nibbixwoud ben ik in al mijn onderzoeken geen ouder wapen tegengekomen dan het officiële wapen van 1816, zoals dat door de Hoge Raad van Adel werd vastgesteld.

c. Van 1426 tot 1795 werd Nibbixwoud als onderdeel van de stede Wognum eveneens als strafmaatregel onder het poortrecht van Hoorn gebracht.

d. Toen in 1795 de eerste zelfstandige gemeente Nibbixwoud ontstond, werd als gevolg van de Franse wetgeving een algemeen verbod gelegd op het gebruik van gemeentewapens. Dit verbod duurde tot 1806.

e. In 1812 ontstaat de tweede zelfstandige gemeente Nibbixwoud, bestaande uit de dorpen Nibbixwoud, Hauwert (ged), Midwoud en Oostwoud. Het bestaan van deze gemeente duurt maar vijf jaar. In deze periode wordt het gemeentewapen van Nibbixwoud door de Hoge Raad van Adel bevestigd.

In 1814 stelt koning Willem I de Hoge Raad van Adel in en wordt aan de gemeenten opgedragen om een gemeentewapen te laten registreren bij die Hoge Raad van Adel.

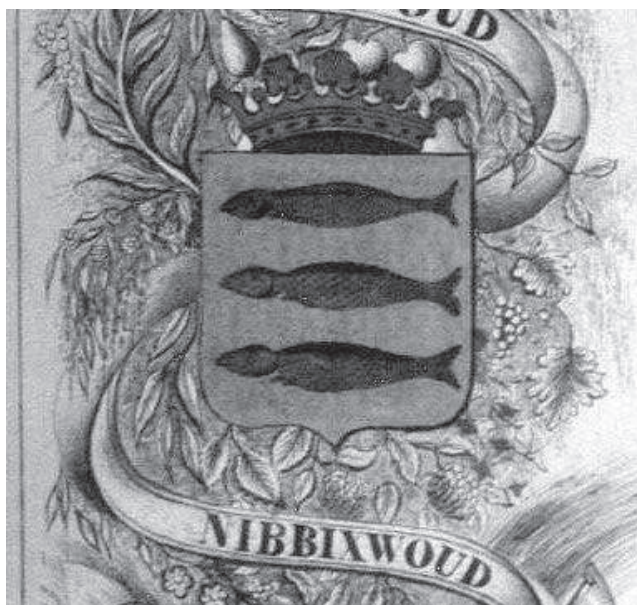
Het verzoek om registratie van de toenmalige burgemeester van Nibbixwoud is niet teruggevonden in het Streekarchief, noch bij de Hoge Raad van Adel. Wel wordt door de Hoge Raad van Adel een wapen van de gemeente Nibbixwoud op 26 juni 1816 officieel bevestigd. De daarbij behorende oorkonde met afbeelding van het gemeentewapen bevindt zich nog in het Streekarchief in Hoorn: het bekende wapen

Bevestiging gemeentewapen door de Hoge Raad van Adel in 1816.

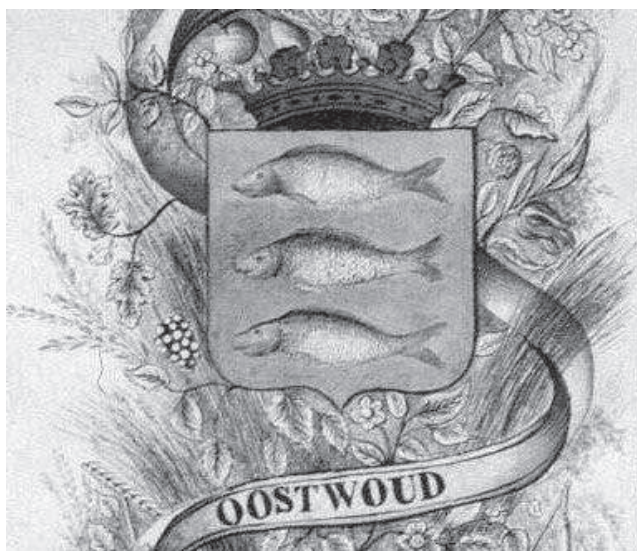
met de drie vissen.

Als vervolgens in 1817 de derde zelfstandige gemeente Nibbixwoud ontstaat, bestaande uit de dorpen Nibbixwoud en Hauwert, blijven de gemeentenaam

Wapen van Nibbixwoud uit 1860, onderdeel van de wapenlijst van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw.

en het gemeentewapen ongewijzigd. Oostwoud en Midwoud vormen, onder de gemeentenaam Midwoud, vanaf dat moment een andere zelfstandige gemeente, die op dat moment het oude wapen van het dorp Midwoud als gemeentewapen laat registreren.

Wapen van Oostwoud uit 1860, onderdeel van de wapenlijst van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw.

Op 1 januari 1979 houdt de gemeente Nibbixwoud op te bestaan. Er wordt een nieuwe gemeente gevormd uit de kernen Nibbixwoud, Wognum en Zwaagdijk-West. De nieuwe gemeentenaam wordt Wognum. De nieuwe gemeente Wognum vraagt een nieuw wapen aan bij de Hoge Raad van Adel, waarin we de elementen van de voormalige gemeenten Nibbix-

woud en Wognum terugvinden. Bij Koninklijk Besluit van 8 februari 1980 wordt dit nieuwe gemeentewapen officieel vastgesteld.

Waar komen de drie vissen vandaan in het wapen van Nibbixwoud?

Bij mijn zoektocht naar de herkomst van gemeentewapens stuitte ik bij de Hoge Raad van Adel in Den Haag op een handgetekend wapenboekje van Andries Schoenmaker, die van 1660 tot 1723 geleefd heeft. Het boekje maakt deel uit van de archieven van de familie Van Slingelandt, die in bewaring zijn gegeven bij de Hoge Raad.

Het boekje heeft als titel: Wapenschilden der Steden, Dorpen, Heerlijkheden, benevens die der Regeerders in de voornaamste Steden der Zeven Provinciën, dus met moeyten bijeengebracht. Het gaat om een uniek en enig exemplaar: losbladig, handgetekend en geschreven. Begin 1700 moet deze verzameling gereed zijn gekomen.

Veel mensen hebben zich al afgevraagd welke mogelijke relatie er bestaat tussen Nibbixwoud en de visserij. Het dorp is immers hoofdzakelijk een agrarische gemeenschap met kenmerken van veeteelt, tuinbouw en zaadteelt. Buiten de Kromme Leek, de Wikgouw en de Medemblickervaart, beschikt Nibbixwoud rond 1800 nauwelijks over water dat geschikt zou kunnen zijn voor een zo omvangrijke visvangst, dat zoiets een afbeelding in het gemeentewapen zou kunnen rechtvaardigen. De visserij in de binnenwateren zal ongetwijfeld voor enige beroepsvissers een vorm van bestaan geweest zijn, maar hoofdzaak was ook toen de agrarische sector. De visserij kan nooit karakteristiek geweest zijn voor het dorp Nibbixwoud.

Nu terug naar het boekje van Andries Schoenmaker. Het boekwerkje geeft een goed inzicht in de bestaande dorpswapens rond 1700. Het lijkt een redelijk complete inventarisatie, waarin ook de dorpswapens van kleine plaatsen als bijvoorbeeld Wadway en Hauerwert voorkomen.

In deze inventarisatie komt ook een afbeelding voor van het wapen van 'Oostwouwt'. Dit wapen bestaat blijkens het onderzoek van Andries Schoenmaker rond 1700 uit drie vissen, en is volledig identiek aan het gemeentewapen van Nibbixwoud.

Echter in het boekje van Andries Schoenmaker komt géén wapen voor van het dorp Nibbixwoud. Of dit een omissie is, of dat er in 1700 daadwerkelijk geen dorpswapen in Nibbixwoud bestond, valt dus niet met zekerheid te zeggen. Maar het feit dat er uit de periode 1700 - 1815 tot nu toe geen enkele afbeelding

gevonden is van een dorpswapen van Nibbixwoud, doet toch de vraag rijzen of er wel zo'n wapen geweest is. Van het dorpswapen van Wognum hebben we immers vele afbeeldingen in allerlei vormen teruggevonden.

Verder blijkt uit het boekje van Schoenmaker dat het niet ongebruikelijk was dat verschillende dorpen over hetzelfde dorpswapen beschikten. Zo zijn de wapenafbeeldingen van de dorpen Schellingwoude en Hauwert volkomen identiek. Hetzelfde geldt voor de wapens van de dorpen Wadway en Graft. Het is dus denkbaar dat de dorpen Oostwoud en Nibbixwoud ook over dezelfde dorpswapens beschikten. Alleen ontbreekt daarvan voor Nibbixwoud nog ieder bewijs.

Toen Nibbixwoud in 1812 voor de tweede maal een zelfstandige gemeente werd, bestond die uit de kernen Nibbixwoud, Hauwert, Midwoud en Oostwoud.

In 1814/1815 kreeg die nieuwe gemeente Nibbixwoud opdracht van rijkswegen om een gemeentewapen te laten registreren bij de Hoge Raad van Adel.

Op dat moment had men dus de keuze om terug te vallen op de bestaande wapens van de dorpen, die daarover konden beschikken, of een volledig nieuw gemeentewapen te ontwerpen. Het is het wapen met de drie vissen geworden.

Zolang er geen andere afbeeldingen van het oude dorpswapen van Nibbixwoud worden gevonden van vóór 1815, moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid dat men het dorpswapen van Oostwoud gebruikt heeft voor het gemeentewapen van die nieuwe gemeente Nibbixwoud (1812 – 1817).

Ondanks het feit dat de in 1812 gevormde gemeente Nibbixwoud (met Oostwoud) maar vijf jaar bestaat, en vanaf 1817 nog slechts de kernen Nibbixwoud en Hauwert omvat, blijft het dorpswapen van mogelijk het dorp Oostwoud gehandhaafd.

Omdat de naam van de gemeente Nibbixwoud in 1817 niet veranderde, werd het 'geleende' dorpswapen van Oostwoud wellicht het definitieve gemeentewapen van Nibbixwoud.

Verder werd Oostwoud in 1817 samengevoegd met Midwoud (gemeente Midwoud) welk laatste dorp eveneens kon bogen op een reeds lang bestaand dorpswapen. In deze nieuwe setting had Oostwoud het oude dorpswapen dus niet meer nodig en kon het

Geraadpleegde literatuur/bronnen:

1. Het advies van de Hoge Raad van Adel van 2 februari 1979 aan het gemeentebestuur van Wognum over het te ontwikkelen wapen voor de nieuwe gemeente (herindeling 1979).
2. Gewapende Waterschappen (heraldiek en watermanagement), tentoonstelling te Edam van 14 januari t/m 16 maart 2008.
3. Westfriese rechtsgeschiedenis, deel 1 en 3, door Mr. A. de Goede (1946/1948).

4. Kroniek Velius door J. Plekker en R. Ressoort (2007).
5. Noord-Holland en zijn gemeenten, uitgave van de Verenigde Noord-Hollandse Dagbladen (1981).
6. Gemeentewapens in Nederland door de Bank Nederlandse Gemeenten (1989).
7. De gemeentewapens van Hoogkarspel, Westwoud, Binnenwijzend, Bangert en Drechterland, door F.P.M. Brieffies in 'Rondom de Leeuw'(2007).

Dorpswapen Wadway uit de wapenlijst van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw.

wellicht voor de gemeente Nibbixwoud blijven voortbestaan.

3. HET DORPSWAPEN VAN WADWAY

Bovenstaand de afbeelding van het dorpswapen van Wadway. Het wapen is afgebeeld op een wapenlijst van de afdeling Opmeer en omstreken van de 'Hollandsche Maatschappij van Landbouw' uit 1860. Het schilderij hangt in het oude gemeentehuis van Opmeer.

Zoals bekend heeft Wadway nog een korte periode van zelfstandigheid gekend in de 'republikeinse periode'. Van enig gebruik van het wapen van Wadway is mij niets gebleken, en ik heb daar ook geen andere afbeeldingen van kunnen vinden.

De toekomst kan echter uitwijzen dat de toepassing van het wapen van Wadway toch wat uitgebreider is geweest.

Schilderij met de wapenlijst van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw uit 1860.

8. De Westfriese Omringdijk door Spruit/Balloy/Stobbe/Bakker (2005).
9. In druk verschenen toelichting op de hervormde kerk te Wognum (Westfries Administratief Centrum).
10. In druk verschenen toelichting op de Bonifaciuskerk in Medemblik.
11. Archieven Hoge Raad van Adel, Den Haag.
12. Archieven Nibbixwoud in het Streekarchief Hoorn.

13. Wapenboekje Andries Schoenmaker (1660 – 1723).
14. Repertorium Stadsrechten Nederland door J.C.M. Cox.
15. Tegenwoordige Staat van Holland door Isaak Triton 1750.
16. Dagblad voor West-Friesland 2 februari 2008: Wapendiploma's uit 1818. Indien niet vermeld, zijn de foto's afkomstig van de auteur.